

[Kofoed.]

forslag. Hvis man vil have ligestilling, kan man ikke diske op med, at man giver en ligestilling for 2 mill. kr. Vist gør man ej. Det er også klart fremgået af debatten her, at det forslår ingen steder, men så forslår det slet ikke, hvis de bornholmske skatteydere skal af med 4 mill. kr. oveni.

(Kort bemærkning).

Holmberg: Kun en kort bemærkning til ministeren. Mine udtalelser om statsdrift og privatdrift står jeg gerne ved. Det, jeg nævnte her, var, at statsdrift i almindelighed er dyrere end privatdrift. Det står jeg ved ved enhver lejlighed. Jeg nævnte ikke noget om, at den var dårligere.

Ministeren for offentlige arbejder (Kampmann): Det er også et legitimt synspunkt at have. Jeg synes bare, det skal være kendt ude omkring, for det vil formentlig interessere videre kredse, ikke mindst inden for DSB, at hr. Holmberg har det synspunkt.

Skal jeg forstå hr. Juul-Madsens stilling på den måde, at de konservative herefter ikke mener, der skal gøres noget omkring transportstøttespørgsmålet i forhold til Bornholm i de næste to år? Skal vi bare køre nogle undersøgelser videre og videre og videre og ikke foretage os noget de næste to år, før disse undersøgelser, hvor upræcist de end er defineret, er afsluttet? Man kan næsten ikke få andet indtryk.

Til hr. Gudme vil jeg kun sige, at jeg skal forsøge at forstå udtalelserne på den positive måde, at det radikale venstre mener, at støttebehovet ligger mellem de 2 og de 13 mill. kr. Når jeg satte dette i relation til Vs og Rs spareforslag, var det, fordi der ikke står noget beløb efter min bedste erindring i Vs og Rs spareforslag, der dækker, at det radikale venstre kan give en støtte til Bornholm inden for en ramme mellem 2 og 13 mill. kr. Hvis jeg tager fejl heri, så ser jeg meget gerne, at det bliver korrigeret.

Til hr. Kofoed til sidst kun dette, at jeg synes, det er vigtigt at få at vide, om det er selve princippet, at Bornholms amtsråd giver et beløb overhovedet, der er afgørende for hr. Kofoeds stilling, eller om hr. Kofoed ikke havde noget imod, at man gav et beløb, men at det foreslåede beløb er for stort.

Det var det spørgsmål, jeg rejste allerede i første omgang.

(Kort bemærkning).

Kofoed: Jeg kan svare ganske klart: jeg er absolut ikke tilhænger af, at vi giver noget som helst fra Bornholms amtsråds side, og jeg kan berolige ministeren med, at hvis ministeren sendte forslaget om de 4 mill. kr. ud til folkeafstemning på Bornholm, så garanterer jeg for, at han fik et dundrende nej.

(Kort bemærkning).

Gudme: Det er da vist meget klart, at da man fredag den 9. marts skulle stille ændringsforslag til det finanslovsforslag, som man har arbejdet på i 4 måneder, så måtte ændringsforslaget udtrykkes sådan, at man sagde nej til de 20 mill. kr., som var den første betaling i det år, der går fra 1973 til 1974. Når vi derefter har fundet ud af, på hvilken måde der kan ydes støtte til Bornholm, så skal der nok findes en plads på finanslov eller tillægsbevillingslov til at udtrykke den støtte, vi vil give.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger mod inflationen [af Poul Dam m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXIV) findes i tillæg A. sp. 5633, fremsættelsen i tidenden sp. 3531).

Forslaget sattes til forhandling.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Det forslag, SF har fremsat, bærer titlen „Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger mod inflationen“, og det

[Økonomi- og budgetministeren.]

kan man vel også nok sige det tilsigter, men det berører kun en del af inflationsbegrebet. Det går ligesom uden om de væsentligste faktorer, vi har af inflationsfremmende karakter i Danmark.

Hvis man realistisk skal vurdere det, der giver os inflationen, så er det først og fremmest indkomststigningerne, og så er det den påvirkning, der kommer til os udefra i form af prisstigninger. Vi ved alle sammen, hvor vanskeligt det er at styre indkomststigningerne, og vi ved også, hvor vanskeligt det er at påvirke prisdannelsen, der kommer til os udefra, så vi har den erfaring, at det at bremse inflationen i Danmark, det at hæmme inflationen i Danmark, er en overordentlig besværlig opgave; den erfaring har skiftende regeringer gjort, og den erfaring lever vi altså stadig med.

Men det er også rigtigt, at den stigning, der sker i ejendomspriserne, i et vist omfang kan siges at være inflationsfremmende, men stigningen er samtidig et resultat af inflationen. Hvor grænsen ligger mellem, at de stigende ejendomspriser er inflationsskabende eller inflationsskabte, det skal jeg ikke kunne klargøre, det kræver en betydelig større videnskabelig indsigt, hvis en sådan er i stand til at klare det.

Man har altså valgt at tage den side af inflationsproblemet frem, og det synes jeg er interessant. Det pålægges regeringen, hvis folketinget vedtager forslaget til folketingsbeslutning, at stille lovforslag på en række områder. Det er dels områder, der vedrører boligministeren, dels områder, der vedrører finansministeren. Jeg må sige for mit eget vedkommende, at der findes tanker i dette forslag til folketingsbeslutning, som jeg synes er interessante. Jeg har også fået forståelsen af, at det er tanker, som man i hvert fald i et vist omfang allerede drøfter i boligudvalget, og jeg synes, man skal fortsætte disse drøftelser i boligudvalget. Jeg går også ud fra, at nogle af tankerne bliver drøftet med finansministeren i skatteudvalget, og også dér synes jeg det er fornuftigt at man fortsætter drøftelserne. Det er muligt, at nogle af de tanker, der her ligger, via boligudvalget og skatteudvalget og via de to ministre kommer til at indgå i de drøftelser, der finder sted i det politisk-økonomiske

udvalg, og dér vil jeg da se på dem med interesse.

Jeg tror som sagt, der er ting i det, som påkalder sig almindelig interesse, og jeg tror, man skal lade de pågående forhandlinger få lov til at foregå, uden at de bliver forstyrret af, at man vedtager en særlig folketingsbeslutning, der pålægger regeringen helt bestemte, kontante opgaver.

Jeg håber da, at de forhandlinger, der er i gang i disse dage, vil føre til, at vi får et fornuftigt resultat, hvad angår brugen af det middel, hvormed vi særlig kan bekæmpe inflationen under de givne politiske og økonomiske forudsætninger, nemlig en bremse på stigningen i det offentlige forbrug. Her tror jeg hovedopgaven politisk og økonomisk ligger for os, og det er jo det, vi prøver på om vi kan finde frem til igennem de forskellige forslag, der er lagt frem i det politisk-økonomiske udvalg, og som vi gerne skulle have en løsning på, i hvert fald for nogle forslags vedkommende meget hurtigt, og for de øvrige forslags vedkommende — i det omfang, hvori vi kan nå til enighed om det — inden der går alt for lang tid. Her kan adskillige af disse tanker med fordel inddrages i diskussionen.

Erling Olsen: Da mit partis ordfører, hr. Orla Møller, er forhindret i at være til stede, skal jeg på mit partis vegne knytte nogle bemærkninger til det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Som økonomi- og budgetministeren nævnte, er en række af de centrale ideer i forslaget allerede genstand for forhandling både i skatteudvalget, i boligudvalget og til dels også i det politisk-økonomiske udvalg, og jeg skal derfor her nøjes med et par bemærkninger om betimeligheden af at bekæmpe inflationen ved at skride ind over for gældsætning, specielt gældsætning i fast ejendom. Her skal jeg henvise til en række bemærkninger, som mit partis ordfører, hr. Lysholt Hansen, under finanslovdebatterne har fremsat, hvoraf det fremgår, at vi i høj grad mener, at særlig problemerne omkring belåningen af fast ejendom har krav på en større interesse.

Her vil jeg også gerne i tilslutning til det, der står i hr. Poul Dams skriftlige fremsættelse, understrege, at det kan være overor-

[Erling Olsen.]

dentlig vanskeligt under en inflationsproces at skelne imellem årsag og virkning. Det, som er virkning i første omgang, f. eks. en stigning i ejendomspriserne, kan meget nemt gå hen og blive årsag i næste omgang, f. eks. fordi disse ejendomsprisstigninger giver anledning til en ny belåning. Mekanikken er jo ganske enkelt den, at ejendomsværdierne i kroner og øre går opad under inflationen, lånene står uforandrede i kroner og øre, og derved bliver der plads til nye lån i gamle ejendomme. Disse nye lån tages så hjem i form af obligationer og pantebreve, som ejerne sælger og derved får ny købekraft, uden at der ligger nogen produktion bagved.

Så kan man spørge: hvad sker der ved det? Ja, det afhænger jo lidt af, hvem der køber obligationerne, og dér kan man tage to yderligheder.

Den ene yderlighed er det tilfælde, hvor Nationalbanken opkøber obligationer. Det, der sker, er så, at der pumpes penge ud i samfundet. Disse penge jagter nogle varer. Nogle henter man hjem fra udlandet, og på denne måde forringes vores betalingsbalance; andre jagtes indenlands, og derved får man en ny prisstigning. Det giver anledning til ny belåning, og så går karrusellen. Det er én yderlighed.

En anden yderlighed er, at Nationalbanken forholder sig passivt. Hvad sker der så? Ja, så falder kursen, og renten stiger, og alt, hvad der er kommet ud af det, er i virkeligheden ofte dette, at de mennesker, der har haft et hus, som er steget i værdi, får nogen købekraft til rådighed, og den kan de så anbringe, måske erhvervsmæssigt, men ofte i et hus nr. 2, en bil, en båd eller hvad det nu måtte være. De får med andre ord midler til at anskaffe sig disse nye goder, og de midler går så fra f. eks. boligbyggeriet. Derved sker der meget groft taget det, at de gamle, der har hus nr. 1, i kraft af denne belåning får deres hus nr. 2, mens de unge ikke kan få deres hus nr. 1.

Dette er naturligvis sat noget på spidsen, jeg nævnte det som et par yderpunkter, men det, jeg gerne ville understrege, var, at denne belåning af fast ejendom er et ganske alvorligt problem, når man bare indkasserer inflationsgevinster.

Jeg vil også gerne understrege, at udste-

delsen af lån mod pant i fast ejendom er steget fra 26 milliarder kr. i 1970 til 33 milliarder kr. i 1971 og 45 milliarder kr. i 1972. Der er virkelig her et hul i samfundsøkonomien, der bør gøres noget ved.

En del af løsningen her ligger i indeksslån. Andre løsninger, der kan overvejes, er forskellige former for loft over gældsstiftelsen. Det afgørende er her at få undersøgt, hvordan man kan gennemføre det på en rimelig måde, sådan at man ikke bare forvandler et gråt marked til et sort.

Alt i alt må man sige, at her er tale om meget væsentlige problemer, der har krav på at blive taget alvorligt. Jeg mener altså også, at de bliver taget alvorligt, ikke mindst her omkring drøftelserne af en mere langsigtet boligpolitik.

Jeg kan derfor slutte med at sige, at mit parti mener, vi skal tage de problemer, som er rejst i dette forslag til folketingsbeslutning, overordentlig alvorligt; vi skal give dem en seriøs behandling her i tinget. Om det så skal være i form af, at vi vedtager denne folketingsbeslutning eller lader arbejdet køre videre i de forskellige udvalg, havende dette forslag in mente, det skal jeg ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til, men jeg er dog mest tilbøjelig til at mene, at vi bør løse problemerne uden at vedtage beslutningsforslaget, men det betyder altså ikke, at vi ikke anser problemet for betydningsfuldt.

Stetter: Forslaget er en sammenblanding med elementer fra bolig- og skattepolitikken og — budgetministeren var meget beskeden — elementer også fra kapitalmarkedet. Det er et underligt mismask-forslag, som er vanskeligt at behandle under ét med udsigt til at få et blot nogenlunde hæderligt resultat.

Den konservative gruppe ønsker selvsagt at bremse stigningen i inflationen. Vi er imidlertid ikke ubetinget enige med forslagsstillerne om årsagerne til de stadig stigende priser og omkostninger, og derfor kan vi heller ikke tilslutte os de foranstaltninger, som foreslås gennemført. Vi mener, at der er almindelig enighed om, at inflationen her i landet især skyldes væksten i den offentlige sektor og væksten i boligsektoren. Budgetministeren nævnte også de udefra kommende prisstigninger, men dem har vi ikke

[Stetter.]

herredømmet over. De to andre sektorer, dem, der ikke konkurrerer med udlandet, er dem, der har trukket lønniveauet op i deres bestræbelser for at tiltrække arbejdskraft.

Min første generelle kommentar skal være at konstatere, at SF ikke har taget noget som helst skridt til at bekæmpe den vigtigste inflationskilde, nemlig stigningen i de offentlige udgifter. Derimod falder man over de i forvejen hårdt plagede skatteydere. Forslagsstillerne har i bemærkningerne en letbetet udtalelse om, at større besparelser først kan slå igennem efter længere tid. Påstanden har vist sig at være fejlagtig. Såvel regeringen som de tre oppositionspartier har som bekendt fremlagt planer med forslag til besparelser, som kan få virkning allerede i finansåret 1973-74. Socialistisk folkeparti er tilsyneladende aldeles opgivende på dette helt centrale felt.

Dernæst må jeg konstatere, at de boligpolitiske afsnit i forslaget ikke kan stå alene, men må behandles i sammenhæng med den øvrige boligpolitik. SF's forslag om at fjerne fradraget for renter af tinglyst gæld er jo ensidigt rettet mod parcelhusejerne, og forslaget om bedre finansieringsvilkår er vanskeligt at vurdere, før vi kender de øvrige brikker i det boligpolitiske spil.

Såfremt et flertal her i tinget under denne forhandling accepterede grundtanken i de fremsatte synspunkter, ja, så er den fremtidige boligpolitik i realiteten afgjort. Det ville være mindre hensynsfuldt over for medlemmerne i boligudvalget. Jeg forstod da også budgetministeren således, at regeringen henviser de fortsatte boligforhandlinger til at skulle foregå i folketingets boligvalg.

Jeg kan i øvrigt ikke frigøre mig for, at der er en indre modsigelse i beslutningsforslaget. På den ene side påstår man, at parcelhusbyggeriet stimuleres af rentefradraget, og man vil derfor presse lånerenten op via skattevejen. På den anden side vil man skabe bedre finansieringsmuligheder, dvs. lavere rente til alle. Hvad er egentlig slutfacit? Vel næppe en bedre styring af boligsektoren og af inflationen.

Endelig påstanden i fremsættelsestalen om, at inflationsskabte formuer belånes og dermed stimulerer forbruget. Den påstand er ofte fremsat, men sjældent begrundet,

heller ikke i dette forslag. Har forslagsstillerne tal for, hvor stor en del af f. eks. pengeinstitutternes samlede udlån der kan henføres til private kunders — og det vil i stort omfang sige lønmodtagernes — forbrugslån og lån til husfinansiering? Jeg tror ikke, at pengeinstitutternes udlån til privatforbrug er større, end rimeligt er i et moderne samfund, hvor det publikum, der præsterer indlånene, jo også må hjælpes med et udlån i ny og næ. Måske kan det siges, at realkreditinstitutterne i visse perioder er gået for vidt, men jeg mener trods alt at måtte fastholde, at der ikke er ført bevis for, at forbrugsfinansieringen er relativt høj.

Jeg har nogle få kommentarer til enkelte af forslagene. Først vedrørende punkt 1. Forslagsstillerne gentager for fjerde gang, tror jeg det er, at privat gæld og gæld stiftet i forbindelse med erhverv kan adskilles. Diskussionen herom har vi ofte ført i skatteudvalget, og analyserne har vist, at denne sondring er særdeles vanskelig og administrativt særdeles kostbar at gennemføre. For skatteydere uden erhvervsvirksomhed og uden formue af betydning vil problemerne normalt være ret overskuelige, men for skatteydere med formue og for skatteydere med erhvervsvirksomhed vil det være temmelig umuligt at afgøre, hvornår renteudgifter skal kunne fradrages eller ikke fradrages. I realiteten rammer SF derfor især lønmodtagere, unge under uddannelse og pensionister.

Jeg vil i øvrigt tilføje, at renteindtægter som bekendt er skattepligtige, og når man foreslår fradragsretten ophævet, rejser man omgående spørgsmålet om skattefrihed for denne indkomstform.

Under punkt 4 foreslår man, at der foretages en offentlig vurdering af alle ejendomme, og at denne vurdering lægges til grund for al långivning. Men der gennemføres jo allerede i dag en sådan vurdering, og jeg vil da gerne spørge: hvad er der galt med ejendomsvurderingen?

Forslaget under punkt 5 om at indføre et tinglysningsloft kan vi heller ikke anbefale. Et tinglysningsloft fører automatisk til stivhed i konkurrencestrukturen, og det er vi ikke tilhængere af; vort mål er at få så frit et kapitalmarked som overhovedet muligt. Jeg er desuden næsten sikker på, at en långiver er villig til at se bort fra den formelle

[Støtter.]

sikkerhed, der ligger i pantebrevet, og stille sig tilfreds med den reelle sikkerhed, der ligger i ejendommen og i låntagerens indtjening.

Når dette med tinglysningsloftet er sagt, skal jeg tilføje, at den konservative folketingsgruppe flere gange har fremhævet risikoen ved den fortsatte stigning i nettotilgangen af obligationer. Vor boligpolitiske ordfører, hr. Bendix, har to gange forgæves opfordret økonomi- og budgetministeren til at fremsætte en kommentar om dette forhold.

Den konservative gruppe ønsker fuld beskæftigelse, størst mulig prisstabilitet og orden i betalingsforholdene til udlandet — ligesom så mange andre har vi disse meget ambitiøse målsætninger — men det kan vise sig umuligt samtidig at opretholde en fri og ubegrænset adgang til at opnå realkredit. Vi spørger derfor igen regeringen, om den kan anerkende problemstillingen, og om den har gjort sig overvejelser om at begrænse tilgangen af obligationer.

Som fremhævet i min indledning er forslaget en besynderlig blanding af mange elementer. Jeg fristes til at betegne indholdet som alt mindre godt fra havet. Forslagets centrale fejl er, at det ikke indeholder forslag om foranstaltninger mod inflationens første og største årsag, nemlig statens og kommunernes omsiggribende læggen beslag på arbejdskraft og kapital. I stedet for anbefaler forslagsstillerne at gå løs på inflationens virkninger, nemlig på befolkningens naturlige anstrengelser for at skaffe sig realværdier i form af fast ejendom, for hvad skal lønmodtagerne gøre andet end at skaffe sig et parcelhus eller et sommerhus?

Hovedindholdet i forslaget er at rette bager for smed, og vi kan ikke være med til at forfølge de borgere og de skatteydere, som søger at sikre sig mod den alt for stærke inflation.

Guldborg: Vi kan fra venstres side være enige med forslagsstillerne så langt som til at pege på, at byggeriet og byggesektoren er en væsentlig faktor i hele inflationsproblemet i dansk økonomi. Det tror jeg ikke man kan bestride, men jeg vil gerne samtidig sige, at når man har peget på det og kalder sit forslag et forslag til bekæmpelse af inflation,

så mangler man i hvert tilfælde andre og væsentlige ting, der allerede har været nævnt.

Jeg vil for venstres vedkommende i særlig grad gøre opmærksom på — uden derved ikke at ville anerkende, at det er byggesektoren, der i høj grad er med til det — at den automatiske dyrtidsregulering og hele den automatiske virkning, den har på priser og lønninger, er en ganske specielt konstrueret motor til at sørge for inflationsvirkninger. Det forekommer mig, at forslagsstillerne åbenbart ikke er lige så interesserede i at se på denne side af økonomien.

På samme måde vil jeg sige, at når man taler om byggesektoren, sætter man fingeren hårdt på hele problematikken omkring parcelhuse og ejerboliger, men bevarer en lige så talende tavshed om den anden side af sagen, som er den støtte til byggeriet, der ydes over de sociale selskaber, og som sandelig har været medvirkende i høj grad til den inflatoriske og prisstigningsmæssige udvikling, der har været inden for boligbyggeriet. Så på det område synes jeg nok SF i sit forslag har fået en splint i det ene øje og en bjælke i det andet.

Om selve de enkelte bestemmelser vil jeg gerne sige, at der naturligvis er en fornuftig tankegang bag ved overvejelserne af, om man, sådan som forholdene er, og som følgerne af inflationen er, kan opretholde den gældende ordning med fradrag af renter af privat gæld, men det er jo ikke noget, SF har fundet på, det er noget, man har diskuteret og overvejet mange gange, om det er rimeligt, at der er de ordninger, der nu engang er. Men det viser sig — og det er jo det, som også dette forslag må køre fast på med det samme — at det, der i virkeligheden er problemet, er ikke spørgsmålet om selve fordelingen ved at kunne fradrage renter også af gæld, der er stiftet til et privat forbrug; problemet er, at man i et samfund med en hurtig inflation har en enorm fordel i at være gældsstifter, og det er for så vidt noget, som ikke klares ved disse meget udviklede betragtninger om rentefradrag.

Man har fra SFs side gerne villet forklare, at det er meget nemt at have med at gøre, når man taler om rene lønmodtagere, og når man taler om rene selskaber, og så siger man i sådan en lille parentes i midten: det er altså alt det andet. Men dér må jeg gøre

[Guldberg.]

opmærksom på, at det er altså en meget væsentlig del af befolkningen, når vi inkluderer dem med egen bolig, som man også gør, og at det i øvrigt også er meget væsentlige områder af dansk aktivitet og erhvervsliv, som slet ikke i virkeligheden vil kunne bestrides på fornuftig måde uden netop i form af virksomheder af den art, der ligger ind imellem de to.

Jeg vil også gerne sige, at hvis man gik ind på tankegangen om ophævelse af fradrag af renter af privat gæld, så mangler der minsandten også et svar fra SF på den forskelsbehandling, der i så fald vil komme og måtte komme, ganske bortset fra alle omgørelserne, og jeg tror, finansministeren vil fastslå for 117. gang, at hvad enten man nu synes om forslaget eller ej, så er det meget svært at få det konstrueret.

Men hvad siger man også i SF til den situation, man i så fald ville komme ud i? Altså, der er folk, der kan skaffe sig egen bolig, fordi de har en kapital på f. eks. 100.000 kr.; den kan de skille sig af med ved at købe egen bolig, og så mister de en renteindtægt, men den mistede renteindtægt bliver jo ikke lagt til deres skattepligtige indkomst, så det sparer de altså i skat, mens den, der ingenting har, altså ikke sparer noget — hvis man følger SFs tankegang. Jeg minder om, at det er mange, ikke mindst af de yngre, der kommer til på boligmarkedet — vi havde f. eks. lejlighed til at bese selvbygger- og medbyggerområdet oppe ved Stenløse forleden dag og se, hvordan folk går i gang, og hvad de tager af afsavn på alle mulige andre områder for at kunne få deres egen bolig. Det er rigtigt, at de så stifter en gæld, som de efterhånden prøver af afvikle, men er det også rigtigt med — og vil SF virkelig have det — en sådan forskelsbehandling mellem folk, der ikke har andre muligheder for at skaffe sig egen bolig end den, der her anvendes, og så dem, der på én eller anden måde kan hente pengene og fradrage — i virkeligheden miste — i deres skattepligtige indkomst en renteindtægt, de hidtil har haft? Sandheden om dette er, at det er uløseligt, og at det er at gå uden om problemet, for det rigtige problem ligger på selve inflationssiden.

Man har i forslaget nogle betragtninger om indeksslån. Det er jo åbenbart moderne.

Jeg gør opmærksom på, at indførelse af indeksobligationer — efter alt, hvad jeg kan skønne over hvordan samfundsökonomien faktisk er indrettet i øjeblikket og sikkert langt tid frem — simpelt hen ville betyde en underminering af det øvrige obligationsmarked, hvis man ikke laver en begrænset omsætning. Man kan selvfølgelig lave en begrænset omsætning, det erkender jeg, men SFs forslag går altså ud på, at der skal kunne handles frit. Men laver man en begrænset omsætning, er det altså næsten en slags tvangsanbringelse; man ville altså udnytte, at der er nogen, der skal have anbragt deres penge i realpapirer. Laver man en begrænset omsætning, er man næsten inde på at kunne bestemme vilkårene for disse indeksslån, og hvad er det så andet end indførelse af rentesikringsordning på en anden måde? Det er altså bare at give den et nyt navn, og det vil sige, at man opretholder den. Og så kommer det spørgsmål, det bliver svært at svare på, synes jeg: vil man så kun opretholde det for en del af boligbyggeriet — det er det, vi har i øjeblikket, det er kun for det sociale — eller vil man indføre det for hele boligbyggeriet, som det nærmest tyder på her? Forestiller SF sig så virkelig, at man kan bekæmpe inflationen i Danmark ved at lave en finansieringsordning, der gør, at byggeri finansieres forlods af kapitalmassen til en lavere rente end enhver form for erhvervsmæssige investeringer? Det kalder jeg minsandten et forslag til bekæmpelse af inflationen. Det kan da ikke være alvor. Så skal det altså få den videre konsekvens — og det kan godt være, SF er parat til det — at man siger nej, alting skal finansieres til en lavere rente end den, der eksisterer i samfundet, vi skal behandles lige godt alle sammen; men hvor kommer man så hen?

Der er i forslaget også nævnt spørgsmålet om en offentlig vurdering, og den del af forslaget har megen sympati i mit parti. Vi beklager, at SF ikke kunne støtte os, da vi sammen med de konservative fremsatte et forslag om kontantvurdering, som i og for sig sigtede i samme retning; det fik ikke den venlige modtagelse, som vi syntes det havde fortjent. Men der er i hvert tilfælde for vort vedkommende ikke tvivl om, når vi taler specielt om dette område og parcelhusområdet, at det har været stærkt medvirkende og er

[Guldberg.]

stærkt medvirkende til inflatoriske virkninger fra dette område, at man ikke har hold på og ikke har en ensartet og kontant vurdering som grundlag for belåningen, så det vil vi da gerne være med til at snakke om.

Til sidst kun den bemærkning, at jeg forstår forslaget sådan, at man overvejer at afskaffe den form for særlig indkomstskat, som lejeværdien af egen bolig jo i realiteten er. Den vil man ligesom afvikle. Det er jo en slags løbende særlig indkomstskat, som man er inde på at ville bytte om med en anden form for særlig indkomstskat, der ligner den, man har for andre statusforøgelser, men dog med den meget afgørende forskel, at man, om jeg så må sige, vil lade genanskaffelsen opsume det, sådan at det ikke bliver en egentlig ekspropriation. Jeg finder det vanskeligt at forstå, hvordan man kan få disse ting til at fungere, men jeg vil gerne sige, at hvad angår det, at man vil søge at komme af med specialregler for bolig — hvis det er det, man vil — og både gøre det på finansieringssiden, på kapital siden, på skat-tesiden og på rentesiden, kan vi følges ad et stykke ad vejen; jeg ved godt, at senere skilles vi temmelig stærkt, sådan som jeg har gjort opmærksom på her, nemlig når vi skal til at udforme det. Men den betragtning om ligestilling er dog i hvert tilfælde altid noget, og vi vil godt være med til at fortsætte de drøftelser, vi har inden for boligområdet om disse ting; jeg kan ikke forestille mig, at det er en sag, der kan behandles på anden måde end i en større sammenhæng.

Dahlgaard: Forslaget til folketingsbeslutning tager sigte på at begrænse mulighederne for at optage lån i fast ejendom til anvendelse til løbende forbrug. Det går også ud på at begrænse den tilskyndelse til at optage private lån, der kan ligge i, at renterne af sådanne lån er fradragsberettigede i den skattepligtige indkomst.

Den gode hovedtanke bag forslaget er med andre ord at bremse et forbrug, der ikke er baseret på produktion. Det er en hovedbetragtning, der nok burde udstrækkes også til andre områder, f. eks. sådanne løn- og indkomststigninger, der ikke har øget produktionsindsats som baggrund; de er jo også en inflationskilde, og en inflationskilde, der både er alvorlig og aktuel. Jeg ved ikke,

om det er at gå for vidt at udtale håbet om, at socialistisk folkeparti i en senere udgave af sit antiinflationsprogram vil tage alvorligt fat også på dette problem, som jo vil føre direkte ind i problemerne omkring indkomstpolitikken.

Man kan få den fornemmelse, at forslagsstillerne anser ethvert forbrug, der er baseret på lån, som en ufattelig luksus. Det er nok en opfattelse, der er forkert. Det er vel tværtimod sådan, at de allerfleste mennesker i visse perioder af deres liv kommer i situationer, hvor de midlertidigt må opretholde deres daglige tilværelse ved hjælp af lån.

Den største gruppe, jeg kan se berøres af forslaget, er nok de uddannelsessøgende, der i øjeblikket låner over $\frac{3}{4}$ milliard kr. om året for at kunne finansiere deres private forbrug i uddannelsesårene. De fleste af de uddannelsessøgende har ved afslutningen af deres uddannelse en ikke helt ringe gæld, og hvis jeg forstår forslaget ret, skal sådan gæld og de renter, der skal betales af den, ikke fremtidig — ved nystiftet sådan gæld — være fradragsberettiget i indkomsterne for de pågældende. Jeg er ikke sikker på, at det er nogen helt god idé.

Forslagets punkt 1 b drejer sig jo om ejerboligerne. De problemer, som vedrører ejerboligernes forhold, kan i princippet gribes an på to måder. Man kan enten interessere sig for fastsættelsen af lejeværdien af egen bolig, eller man kan interessere sig for at ophæve eller begrænse fradragsretten for renter af gæld i parcelhus.

Det radikale venstre er åben over for begge muligheder, og vi går ud fra, at drøftelserne om den kommende boligpolitik bl. a. vil komme til at dreje sig om, hvilken af de to veje man skal gå. Jeg har indtryk af, at man hidtil fra regeringens side ikke har været særlig varm på den tankegang, som forslaget her er inde på, men vi kan måske få at høre i dag, om finansministeren er ved at komme ind på en ændret vurdering.

Jeg skal for mit vedkommende ikke nægte, at jeg personlig er skeptisk med hensyn til de praktiske muligheder — jeg siger praktiske muligheder — for at sondre mellem privat og forretningsmæssig gæld. Forslagsstillerne siger optimistisk, at der uden vanskelighed kan opstilles et sæt af prakti-

[Dahlgaard.]

ske ligningsregler, der kan administreres af enhver med elementær regnskabsindsigt. Det er imidlertid ikke først og fremmest et bogholderimæssigt problem, vi står over for; det drejer sig om, hvorvidt bestemte lånetransaktioner tager sigte på forretningsmæssig virksomhed eller på privat forbrug. Det tror jeg ikke man kan læse ud af noget bogholderi.

Vi har i de senere år netop i forbindelse med skattepolitikken ofte gennemført ordninger uden tilstrækkelig grundig forberedelse, og vi har stort set kun haft sorg af den måde at arbejde på. Her er der tale om et forslag, der netop er undersøgt, er undersøgt grundigt, er undersøgt flere gange af administrationens eksperter, og disse undersøgelser har altså hidtil entydigt ført til, at man fraråder at ophæve fradragsretten for renter af privat gæld.

Jeg er ængstelig for, at vi risikerer at indføre over hals og hoved nyt diletterteri i vor skatteadministration og vort skattesystem, men vi er som sagt fra radikal side åben for saglige overvejelser, som forslaget kan give anledning til.

Jeg vil gerne tilføje — og her er jeg lidt på linje med, hvad hr. Guldberg sagde før — at forslaget favoriserer dem, der er velstående, dem, der kan købe hus kontant eller med en betydelig udbetaling. Hvis man drog den fulde konsekvens af den tankegang, der ligger bag socialistisk folkepartis forslag, måtte det vel egentlig føre til, at man indførte en slags præmieringsordning for opsparing eller i hvert fald, at man fritog privates reinteindtægter for beskatning. Kun derved ville man være i stand til at ramme et forbrug baseret på formueforbrug, på samme måde som man nu vil ramme et forbrug, der er baseret på gældssættelse.

Forslagets punkt 2 går ud på, at der skal skabes mulighed for finansiering af boligbyggeri ved indeksregulerede lån. Jeg hører til dem, der tror, at vi ikke kommer uden om i hvert fald at skabe adgang for dem, der måtte ønske at benytte en sådan adgang

til at finansiere nybyggeri, det være sig almennyttigt eller privat, det være sig høj bebyggelse eller parcelhuse, ved værdisikrede obligationslån.

Det radikale venstre går i sit forslag til folketingsbeslutning om den langsigtede boligpolitik, som skal behandles her i tinget om et par dage, ind for, at man indfører en sådan adgang til at finansiere nyt byggeri ved markedsførte indeksregulerede obligationslån. Det forslag, vi i dag behandler, går ud på, at en væsentlig del af finansieringen skal overtages af det offentlige, og at altså finansieringsordningen, som efter forslaget indeholder et indeksreguleret element, skal foregå i statslig regie.

Her er der en uoverensstemmelse mellem socialistisk folkeparti og det radikale venstre, som nok er en af de største vanskeligheder, og som vi skal se at finde ud af i de forestående boligforhandlinger.

Tre partier, nemlig socialdemokratiet, venstre og de radikale, har i forbindelse med de igangværende spareforhandlinger i folketingets politisk-økonomiske udvalg givet udtryk for, at den nye boligpolitik skal medføre offentlige besparelser, herunder besparelser på udlån, af størrelsesordenen 1½ milliard kr. på årsbasis.

Herefter må man vel gå ud fra, at socialistisk folkepartis forslag om en statsfinansieringsordning ikke har de allerbedste muligheder under de fortsatte boligforhandlinger.

Forslaget om, at den offentlige ejendomsvurdering skal lægges til grund for adgangen til at optage tinglyste lån, ser vi med velvilje på i mit parti og vil gerne drøfte det under det videre udvalgsarbejde.

Derimod finder vi, at forslaget om at indføre særlig indkomstskat for parcelhuse er urealistisk, medmindre man samtidig tager spørgsmålet op om at ophæve omsætningsafgiften på 2½ pct. af fast ejendom.

Forslaget om at fastsætte maksimalavance ved salg af jord tror vi ærlig talt ikke ret meget på, men vi værdsætter den gode hensigt bag denne del af forslaget.

Sammenfattende er det det radikale ven-

[Dahlggaard.]

stres opfattelse, at der i det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er noget, der kan forekomme urealistisk, men også adskillige synspunkter og betragtninger, som kan være nyttige under de fortsatte forhandlinger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Det er jo ikke helt uinteressant, at et forslag om disse emner ikke vækker så megen interesse eller så megen ophidselse som spørgsmålet om Bornholm; sådan er det jo.

Dette er et problemkompleks, som folkettingen har beskæftiget sig regelmæssigt med. Hvis ord, hvis inflation i ord kunne klare at bekæmpe anden inflation, var det for længst gået godt. Men det er jo, som om man, når det kommer til stykket, viger tilbage for at behandle disse ting virkelig realistisk, og det vil sige i en forholdsvis stor sammenhæng.

Jeg vil meget gerne indrømme over for dem, der har fremført noget i den retning, at det forslag, vi her har fremsat, ikke er alt omfattende. Det omfatter et bestemt område, nemlig først og fremmest de inflationskilder, der ligger i gældsætningen af fast ejendom, og de virkninger, der hænger sammen med det. Vi har ment, at det er en vigtig inflationskilde, men naturligvis ikke den eneste. Det fremgår også både af bemærkningerne til forslaget og af min fremsættelsestale, at vi meget vel ved, at der er en række andre årsager.

Derimod kan jeg ikke være enig med hr. Stetter i, at det er et miskmask af en række ting, der ikke har noget at gøre med hinanden. Det forekommer mig, at når vi bevæger os på dette område, er der næsten intet, der ikke har noget at gøre med hinanden. Vi kan ikke isolere boligpolitik, finanspolitik, kapitalmarkedspolitik osv. fra hinanden. Er det ikke netop noget af det, der er skavanken ved hele vort politisk-økonomiske system, at vi har prøvet at løse en række problemer isoleret uden at se på, hvordan de hang sammen med andre sager? Det er muligt, at dette forslag ikke hænger godt nok sammen det er muligt, at det ikke er godt nok; det er også derfor, det fremlægges i folkettingen til drøftelse, idet vi naturligvis altid gerne vil håbe og tro på, at andre vil kunne yde værdifulde bidrag til debatten. Vi kan ikke isolere tingene, og det tror jeg

også hr. Stetter vil være enig i den dag, han får tid til at sætte sig så meget ind i forslaget, at han har forstået det, for det synes jeg egentlig ikke han rigtig havde.

Men i øvrigt skal jeg takke for de bemærkninger, der er fremført, og som har været præget af en saglighed og en velvilje, som vi kun kan være tilfredse med.

Der er i forslaget en række sager, som vi fra SF's side har fremført ved tidligere lejligheder. Når hr. Guldborg, tror jeg det var, sagde, at det var moderne med indekslån, må jeg sige, at det er det, det er det blevet, to år efter at vi første gang fremsatte forslag om indeksregulerede obligationer her i folkettingen. Det er blevet meget mere moderne nu, og det gør, at vi har håb om, at vi kommer videre frem med denne tanke.

Det blev sagt i denne forbindelse — det var vist også hr. Guldborg — at hvis man kunne yde disse lån, der var baseret på indeksregulerede obligationer, til lavere rente end den, der findes i samfundet i øvrigt, ville det skabe inflation. Ja men er det nu rigtigt? Hvad er den reelle rente i samfundet i dag? Vi ved meget vel, hvad den nominelle rente er, ca. 12-13 pct. Men denne rente bliver jo ganske kraftigt reduceret, når man for det første sammenholder den med beskatningen af renteindtægter og skattefordelen ved renteudgifter og dernæst reducerer den med inflationsfaktoren. Det er jo, som adskillige har fremført — sidst tror jeg det var professor Ølgaard — sådan, at adskillige i øjeblikket modtager eller betaler en negativ rente, fordi deres formue eller deres gæld bliver så meget mindre værd, at værdiforringelsen mere end opvejer den rente, der er tilbage, efter at skattevirkningen er taget.

Hvis man virkelig kan bekæmpe inflationen og virkelig får en indeksregulering, kan man få en meget lav nominal rente, som er en højere realrente end den, der betales i øjeblikket. Det er ikke inflationsskabende. Jeg skal forklare hr. Guldborg det bagefter; min taletid er jo forholdsvis begrænset, så jeg tror ikke, jeg kan klare det her.

Vi har lagt meget vægt på det, som bliver betegnet som et særligt angreb på parcelhusejerne. Hr. Stetter svang sig endda op til at sige, at vi særlig ville ramme lønmodtagere og unge under uddannelse og pensionister, og det var jo eine grausame salbe. Helt så galt

[Foul Dam.]

tror jeg nu ikke det er, og det tror jeg da heller ikke der er nogen lønmodtagere eller unge under uddannelse eller pensionister der vil tro på. Jeg tror heller ikke, parcelhusejerne vil tro på det, når de har forstået, hvad det er, vort forslag går ud på, nemlig en afvikling af den nuværende ordning, hvor finansieringsformen bestemmer, om man har et såkaldt overskud på sit hus, som man skal betale skat af, eller man har et såkaldt underskud, som man får en skatteletelse på.

Vi vil afvikle denne ordning, og vi vil afvikle den i samme tempo, som den automatisk vil blive afviklet for den parcelhusejer, der ikke optager nye lån. Efter en overgangsperiode vil det at sidde i eget hus ikke påvirke ens indtægtsforhold, ens skatteforhold, men reglerne vil medføre, at et hus ikke mere kan benyttes til ekstra gældsstiftelse, man kan ikke forøge sit forbrug ved at optage nye lån. Man får også sværere ved at få en inflationsgevinst eller, om man vil, en spekulationsgevinst ved salg. Det bliver også lidt mindre indbringende for arvinger, men det bliver langt lettere for mennesker at blive siddende i deres hus. Det er netop noget, der vil gavne lønmodtagerne og gavne de pensionister, der sidder i egne huse; de vil kunne blive siddende dér med den ordning, vi foreslår. Men til gengæld vil sektoren i alt væsentligt blive taget ud af hele den problematik, der har at gøre med gældsstiftelse og med skabelsen af et overforbrug bygget på gældsstiftelse. Det er givet, at husene vil om ikke blive mindre værd så i hvert fald stige langsommere i værdi, for det, der er det særlige ved pristigningen på huse, er jo, at det ikke alene er den almindelige inflationsstigning, som gør sig gældende, men det er også, at man her har et låneobjekt. Man kan låne penge, når man har dette formuegode; det er ikke tilfældet, når man har formuegoder af anden art.

Flere af ordførerne sagde, at der var interessante tanker — og også økonomi- og budgetministeren sagde, jeg ved ikke rigtig hvor mange gange, at det var interessant, så det må jo være meget interessant — som man kan tale nærmere om, og jeg håber, vi kommer til at gøre det, enten det nu bliver det ene eller det andet sted. Jeg advarer

kun imod, at det bliver alt for isoleret i forhold til hinanden.

Må jeg blot slutte med én bemærkning til hr. Stetter. Hr. Stetter sagde, at SF aldrig havde gjort noget skridt til at begrænse stigningen i de offentlige udgifter. Det skulle hr. Stetter ikke sige i en sag, hvor jeg er ordfører. Nok er hukommelsen i dette hus kort, men jeg vedkender mig stadig væk et meget betydeligt medansvar for, at vi sidste år fik nedsat en kulegravningsbande, men ikke noget medansvar for, at den led forlis.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Jeg skal kun gøre den enkelte bemærkning til hr. Stetter, der stillede et spørgsmål til mig, at vi naturligvis deler bekymringen med hensyn til den stærke udstedelse af obligationer. Nu er denne stærke udstedelse af obligationer bestemt af forskellige forhold, ikke mindst det meget store byggeri, der foregår og er foregået igennem det sidste halve års tid, men også af, at der har været en del ekstraordinær lånevirkosomhed, f. eks. har kommunerne optaget større lån, og andre forhold har spillet ind. Vi har prøvet på sammen med Nationalbanken at følge udviklingen, og vi fik i forbindelse med de første overvejelser en aftale med kreditforeningerne med det formål at søge det, som utvivlsomt medvirkede til en vis oppustning af obligationsmængden, nemlig at lånevurderingerne fra kreditforeningerne lå over de offentlige vurderinger af ejendommene, begrænset. Nu har man efterhånden fået stablet det apparat, om jeg så må sige, på benene, som skal kontrollere, at man også overholder det, vi blev enige om, og de beretninger, vi har fået såvel fra kreditforeningsrådet som fra Nationalbanken, går ud på, at man har fået bedre hold på den side af årsagerne til den større obligationsmængde.

Jeg kan også sige, at vi igennem de sidste par måneder i de løbende drøftelser, som regeringen har med Nationalbanken, har bedt Nationalbanken om at komme med en mere grundlæggende vurdering af den side af kapitalmarkedet, og vi regner med, at vi kan få en sådan vurdering fra Nationalbanken i løbet af en lille måneds tid. Vi er altså fuldt opmærksom på problemet.

Jeg ved ikke af, at hr. Bendix har stillet mig spørgsmål, som jeg ikke har svaret på,

[Økonomi- og budgetministeren.]

men det er muligt, at spørgsmålene er stillet andre steder, og at man ikke har fået svar på dem. Jeg mener, jeg har svaret, hver gang der er blevet spurgt om dette, men det er muligt, at man ikke har været tilfreds med svaret.

Så vil jeg sige til hr. Poul Dam, der var glad for, at jeg havde sagt, at der var interessante tanker i forslaget, men mente, at jeg måske havde brugt udtrykket lidt for meget, at det var såmænd alene af hensyn til hr. Poul Dam, jeg gjorde det.

Guldborg: Må jeg lige sige om det med det interessante, at det kan godt være, at det ikke var meget interessante tanker, men mange mindre interessante.

Jeg vil gerne sige til hr. Poul Dam om det indeksregulerede, for det er, som om vi går lidt fejl af hinanden: jeg har det sådan med det forslag, ligesom man plejer at sige om en bank, at det er et sted, man kan låne penge, når man ikke har brug for det. Forholdet er det, at hvis man har det forhold på kapitalmarkedet, som vi har i øjeblikket, at det er ved at svømme fuldstændig over, og man så indfører indeksregulerede obligationer og lader dem blive frit omsættelige, så skal jeg næsten garantere for — det skal man være forsigtig med, men vi kan spørge, om der er nogen, der tør sige noget andet — at der kommer kursfald og rentestigning på resten. Hvis man indfører SF's forslag under de vilkår, som vi har i øjeblikket, vil der ske en kæmpemodregning ude omkring mellem gæld og formuer, og det vil vi også se på obligationsmarkedet. Det vil give et kursfald, og det vil også bevirke en rentestigning. Derfor vil det sige, at alt det, man snakker om her, er noget, man netop ikke kan gennemføre, når man er ude i en situation, der økonomisk er bestemt af, at man har haft inflation igennem længere tid. Det kan måske udmærket fungere, når man er kommet af med inflationen, men så har man ikke brug for det.

Jeg er meget tilfreds med hr. Poul Dams indlæg med hensyn til spørgsmålet om lejeværdien af egen bolig. Det forekommer mig, at den specialordning, vi har med hele ejendomsskemaet, er en af dem, der gør det allervanskeligst at få indført nogle fornuftige ordninger på hele boligområdet, og jeg har

fornemmelsen af, at der i dette oplæg fra SF også ligger et oplæg til et forsøg på at komme af med dette ejendomsskema. Jeg vil gerne sige for venstres vedkommende, at det vil vi være overordentlig interesseret i. Det er klart, at det fra vores side vil være en forudsætning, at der ikke skal betales for det, ved at man lægger andre byrder på parcelhusejerne, som gør, at deres muligheder for at blive i de boliger, de nu har erhvervet, forringes. Det er jo det, der er det onde ved de nuværende ordninger, også ved lejeværdiordningen, og jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at sige, at der er et problem, som vi bliver nødt til at løse. Hvis SF vil være med til at forsøge at få ejendomsskemaet væk på nogle rimelige vilkår, er det i hvert fald ikke noget, vi er uinteresserede i at snakke nærmere om.

Endelig til sidst den bemærkning om sammenhængen, at det kan man selvfølgelig være meget enig i, men somme tider kan der være for megen sammenhæng i tingene. Der er for mig ingen tvivl om, at det, der også volder de særlig store vanskeligheder her, er, at vi efterhånden har forsøgt at løse alt mellem himmel og jord, socialpolitik, uddannelsespolitik, boligpolitik, og hvad ved jeg, over skatterne, og så har vi fået lavet et skattesystem, der er blevet så indviklet og så forskelligt for ensartet stillede mennesker i øvrigt, at det overhovedet ikke er til at have med at gøre. Før vi får det rationaliseret, er det i virkeligheden heller ikke muligt at lave nogen fornuftige løsninger på det ene eller det andet eller det tredje område, og mange af de ting, der ligger bag ved SF-forslaget, er efter min mening også virkninger af, at vi, lovgivningsmagten, har troet, at man kunne ordne alt, bolig og kultur, sociale ordninger, og hvad ved jeg, over skattesystemet, som er blevet så indviklet og har fået en sådan tyngde, at det heller ikke er til at lave retfærdigt.

Stetter: Det er da beroligende, at budgetministeren i hvert fald har forstået mit indlæg. Jeg er glad for, at Nationalbanken følger udviklingen, og at der kommer en redegørelse på et eller andet tidspunkt; så må vi se, hvilke konkrete forslag man eventuelt stiller.

Så vil jeg gerne sige til hr. Poul Dam, at han enten ikke har hørt efter mit indlæg,

[Stetter.]

eller også forstår han næppe sit eget forslag. Når jeg f. eks. taler om lønmodtagere, om unge under uddannelse og pensionister, så gælder det punkt 1) i forslaget om, at man vil afskaffe retten til at fratække renter af privat gæld. Det har ikke noget som helst med parcelhusene at gøre. Alle de boligpolitiske afsnit i hr. Poul Dams beslutningsforslag mener jeg må ses i en større sammenhæng og løses i boligudvalget.

Nu er hr. Poul Dam jo en stor dialektiker, og jeg skal ikke tage konkurrencen op med ham, det forstår jeg slet ikke. Men jeg beklager, at hr. Poul Dam ikke gik ind på mine ræsonnementer vedrørende hans forslag, for jeg har virkelig gjort et stykke arbejde for at forsøge at forstå, hvad det er, han tænker på. Det kan vi altså ikke få at vide under denne debat, under denne forhandling. Jeg må bede hr. Poul Dam om at læse fortrykket grundigt, når det fremkommer, så kan vi forhåbentlig få en debat om disse ting i udvalget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Poul Dam): Jeg skal til hr. Guldberg sige, at jeg er egentlig ikke uenig med ham i, at der er nogle problemer forbundet med at indføre indeksregulerede obligationer i et frit marked. Det er også derfor, vi først og fremmest har anvist en række af de offentlige fonds og obligatoriske købere af forskellig art som de rette købere af obligationer. Det er jo også institutioner, som i meget høj grad har en lovmæssig forpligtelse til at sikre deres pengeanbringelse. Det er altså ikke noget, man har fundet på; der er en naturlig sammenhæng.

Jeg tror imidlertid nok, at der samtidig vil ske en lettelse, strømmen af nye obligationer vil blive mindre, når finansieringen delvis overtages af indeksregulerede obligationer, og det er ikke sikkert, at der opstår alle de ulykker, som hr. Guldberg forestiller sig.

Hr. Guldberg har ganske ret i, at det, vi er interesseret i, er at komme af med ejendomsskemaet. Det er noget, som, så vidt jeg husker, mit partis daværende formand, hr. Aksel Larsen, fremførte i 1960, og senere er det blevet sagt adskillige gange. Vi anser det for at være en urimelig besværliggørelse af hele indkomstfastsættelsen.

Og så vil jeg da gerne sige to ting, som er meget private i den forstand, at jeg ikke er fuldstændig sikker på, at mit parti står bag mig. Det ene er, at jeg er enig i, at en række af ulykkerne i dette samfund skyldes, at vi har villet klare alt for mange ting over den offentlige sektor og det er løbet fra os, det er løbet så aldeles fra os. Det har jeg før sagt ved tidligere finanslovdebatter og anden lejlighed. Det er løbet fra os, og det er meget svært at få slået bremserne i.

Det andet er, at logisk bør renteindtægter naturligvis også være skattefri. Det er den eneste måde, hvorpå man kan få hele renteproblematikken i orden. Jeg tror, imidlertid det vil blive meget besværligt at få forståelse for, at kuponklippere og andre, der lever af deres renter, ikke skal betale skat af dem, men jeg indrømmer i hvert fald, at når jeg sidder og fører den 1 kr. 22 øre, som jeg får i renter fra postgirokontoret om året, på min selvangivelse, føler jeg, at det er en lille smule latterligt.

Hr. Stetter præciserede, hvad jeg nu godt havde forstået, men jeg havde ikke rigtig lyst til at forstå det i den omgang, at det var ophævelsen af retten til at fradrage renter af privat gæld i almindelighed, som ville ramme f. eks. unge under uddannelse. Vi har udtrykkeligt i bemærkningerne fastslået, at der skal være en særordning for de langvarige studielån. De kan ikke komme ind under den almindelige afvikling, det er ganske klart. At lønmodtagere virkelig skal opmuntres til at købe så meget på kredit, som de bliver i øjeblikket, er jeg derimod lidt for moralsk, gammeldags moralsk, til at synes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Socialudvalget har afgivet tilføjelse til betænkning over forslag til lov om ændring

[Formanden.]

af lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Om udvidet adgang til ydelser ved dødsfald). Eksemplarer vil blive omdelt.

Arbejdsmarkedsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om arbejderbeskyttelse. (Sikkerhedsrepræsentanter, børns arbejde, statistik over arbejdsulykker, arbejderbeskyttelsesfondets midler m. v.). Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 22. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om tilvirkning og forhandling en gros m. m. af mejeriprodukter.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om tilskud til strukturprojekter inden for jordbruget.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om en særlig ydelse til modtagere af børnetilskud og til folke-, invalide- og enkepensionister.

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om undersøgelse af virkningerne af en statslig enhedsskat [af Lütken m. fl.].

5) *Valg af 1 medlem til statens jordlovsudvalg (i stedet for Evald Kristensen).*6) *Valg af 1 medlem til lønningsrådet (i stedet for Henry Christensen).*

Mødet hævet kl. 16.45.

67. møde.

Torsdag den 22. marts kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup): I skrivelse af gårds dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

Socialudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Tilskud til lægemidler). Eksemplarer er omdelt.

Finansudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1973 til 31. marts 1974. Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og fiskeriudvalget:

Udtræder: Poul Dalsager
Nyt medl.: Erik Andersen (Sdrj. amt)
Ny stedf.: Lone Nielsen

Erhvervsudvalget:

Udtræder: Poul Dalsager
Nyt medl.: Erenbjerg

Skatte- og afgiftsudvalget:

Udtræder som stedf.: Erenbjerg
Ny stedf.: Svend Jakobsen

Udenrigsudvalget:

Udtræder: Poul Dalsager
Nyt medl.: K. J. Mortensen

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.*

Lovforslaget går ud på at gennemføre nogle ændringer af tobaksafgiftsloven, der er nødvendige, for at denne lov kan være i overensstemmelse med et direktiv vedrørende tobaksafgifter, som blev vedtaget af EFs ministerråd den 19. december 1972.